

CVEČJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti

vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

VSEBINA 6. ZVEZKA.

Veni, Sancte Spiritus!	161.
Mesec oktober. Premišljevanja o življenju sv. Frančiška.	
Devetindvajseti dan. O veliki časti sv. Frančiška v nebesih	167.
Podoba Bogu posvečene zlasti redovne osebe.	
VII. pogl. O čednostih pobožne redovne osebe	172.
Sv. Frančišek in jagnje	175.
Prijateljski pogovor	178.
Nekaj čertie sè slovenskega misijona na Nemškem (Dalje).	183.
Obletnica smerti in prenesenje ostankov kard. Missia	187.
P. Hartmana oratorij «Sv. Frančišek» v Ljubljani	188.
Najnovejše polajšave glede zadobivanja odpustkov	189.
Drobtinice. «Bolje bi bilo dati denar vbogim!»	189.
Ne sodi krivo! — Nosi svoj križ! — Molitev za sovražnike	190.
Priporočilo v molitev	191.
Zahvala za vslišano molitev	192.
Spominska plošča pp. Ladislavu in Florentinu	192.

V GORICI
Hilarijanska tiskarna
1903

Knjižne novosti.

Tolkovij slovarj živogo velikoruskago jazyka Vladimira Dalja. Tretje ispravljennoje i značiteljno dopolnennoje izdanije, pod redakcijeju prof. I. A. Boduena-de-Kurten'e. Izdanije Tovariščestva M. O. Volj'f. S.-Peterburg, Gost. Dvor, 18. Moskva, Kuzneckij Most, 12. —

Velikoruskega, najmogočnejšega in najbogatejšega mej slavenskimi jeziki, se dandanašnji v naši slovenski domovini mnogi uče, nekoliko skupno v „ruskih krožkih“, nekoliko posamezni sam zase. Po vsej priliki smemo pričakovati, da se bo to učenje nadaljevalo in širilo v tej meri, kaker raste važnost ruskega jezika in bogastvo ruske literature. V ta namen pa so nam naj bolj potrebni primerni dobri slovarji. Za prvi začetek bi vtegnil služiti znani Hostnikov v rusko-slovenski, ki se ga tudi prof. Ljapunov v svojih „Neskoljko zamečanj o slovensko-nemecem slovare Pleteršnika“ spominja ko „очень полезнаго для практическихъ цѣлей труда“. — Ali seveda, če se človek loti s tem slovarčkom v roki keterega koli, recimo, romana ruskega, bo najberž obtičal že na prvih straneh, nemogoč najti več ali menj nam neznanih ruskih besed. Treba bo torej berž drugih, obširnih slovarjev in gotovo bomo izvolili najprej kak rusko-nemški, kaker se jih precej dobi v bogati nemški knjižni trgovini, n. pr. Lenstroemov, Russisch-deutscher Theil (vezan K. 9), Deutsch-russischer Theil (K 10·20). Pozneje pa bo treba seči po še obširnih domačih ruskih slovarjih, dasi ti ruske besede le po rusko tolmačijo in je torej treba že precej znati ruščine, preden jih more človek rabiti.

Izhajata zdaj dva taka slovarja. Pervi je pod naslovom „Slovarj ruskago jazyka sostavlennyj vtorym Otdelenijem Imperatorskoj Akademii Nauk“ začel izhajati leta 1891 in do zdaj ga je izešlo 9 izpustkov; obsegajo besede od „a“ do „zacađa“, kar bi bilo po Lenstroemu nekako petina ruskega besednega zaklada. Če bo izhajal ta slovar v taki meri časa tudi nadalje, bo treba čakati, dokler bo gotov, najmenj še 44 let. Kedo bo to včakal!? Priporočati se more torej le knjižnicam, ki imajo opravičeno upanje, da jih ne bo še hitro konec, posamezniku le v kake čisto znanstvene namene.

Kedor želi obširnega slovarja za praktične potrebe in to prej ko mogoče, ta si bo pa moral omisliti tretje izdanje Tolkovega slovarja Vladimira Dalja, ki je začelo izhajati letos pri gori naznanjenem založništvu. Izide v 4 letih v 4 tomih velikega osminkeskega formata po 60 do 70 tiskovnih polá tom. Naročna cena celega dela (brez stroškov pošiljanja) je 20 rubljev (50 kron našega denarja). Ko bo delo doveršeno, se mu cena poviša na 25 rubljev. Po Rusiji se razpošiljajo naročnikom posamezni izpustki („vypuski“) sproti, kaker izhajajo. K nam bi to menda ne kazalo, ker bi se poštnine preveč nabralo; primerniše bo pač naročiti, da se skupaj določijo, ko bo tom zveršen.

Ta slovar torej priporočamo najprej vsem javnim in podobnim knjižnicam, zlasti licealnim, seminarskim, samostanskim, gimnazijskim, sploh srednjih učilišč in raznih izobraževalnih društev

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XX. tečaj.

— ❁ V Gorici 1903 ❁ —

6. zvezek.

Veni, Sancte Spiritus!

Preden je šel k Očetu nazaj v nebesa, pa tudi vže pred svojim terpljenjem in svojo rešno smertjo je obetal naš zveličar večkrat svojim učencem, da jim pošlje svetega Duha, kateri jih bo učil vso resnico, vse, kar jim je imel še povedati, pa jim ni povedal, ker niso bili še zmožni sprejeti in nositi. Petdeset dni po svojem vstajenju, deset po vnebohodu je izpolnil svojo obljubo. Ko so bili učenci skupaj v molitvi, okoli devete ure zjutraj, se je zaslišalo nad jeruzalemskim mestom nenavadno bučanje in silen vihar je nastal in napolnil vso hišo, kjer so bili zbrani, in prikazali so se nad njih glavami kaker ognjeni jeziki in, napolnjeni s svetim Duhom, so začeli govoriti, kaker je bilo kateremu dano, v raznih prej jim neznanih jezikih. In sveti Peter je povzdignil glas pred množicami, ki so se bile zbrale na praznik od vseh krajev sveta, in jim govoril o Kristusu in njegovem nauku, in spreobrnilo se je tisti dan okoli tri tisoč ljudi in so bili kerščeni. To je bil prvi kerščanski binkušni praznik.

Od tistega dne nadalje se obhaja ta praznik svetega Duha vsako leto vedno z novim veseljem in ponavljanimi prošnjami za poterjenje v veri, razsvitljenje, očiščenje in oplojenje naših duš, moč in obrambo pred nasprotstvi, ki se zoperstavljajo kristijanu na poti zveličanja. Ginljivo so izražene te in take prošnje v himni papeža Inocencija III.: „Veni Sancte Spiritus“, ki se o

binkuštnih praznikih pri daritvi svete maše (pred evangelijem-
moli ali tudi slovesno poje; na slovenski jezik prestavljena bi
bila ta pesem nekako taka :

1. Pridi Duh svetosti vse ;
Z néba visokosti se
Žarek tvoje luči vlij ;
Pridi, Oče vbožčekov,
Darovavec vseh darov,
Pridi serc svitloba tí!
2. Tolažnik najvgodniši,
Ljubi gost ki duši si,
Sladko pokrepilo tí;
Vtrujenim počitek, mir,
Hlada v pekočini vir,
V joku potešilo tí!
3. Zmivaj, kar je gnjusnega,
Zmakaj, kar je suhega,
Celi, kar je ranjeno ;
Vpogni terdovratnega,
Vgrevaj, kar je hladnega,
Vračaj, kar je s poti šlo.
4. O sijáj, o blaženost,
Polni serca notranjost
Vsem, ki tvoji verni smo ;
Brez božanstva tvojega
Ni v človeku zdravega,
Ni, kar ne bi škodilo.
5. Vsem, ki tvoji verni smo,
Terdno v te zaupamo,
Daj dari sedmere nam ;
Daj zasluge čednosti,
Daj izhod v pravičnosti,
Daj veselje večno tam.
Amen.

To prestavo, ki se nam zdi boljša od dosedaj znanih, smo
vzeli iz bratovščinskega listka, ki ima naslov „Pobožnost v čast
sv. Duhu“. O tej bratovščini sv. Duha pozneje nekoliko; zdaj
pa nekaj družega!

V 8. poglavju vodila, ki ga je dal bratom svojega 1. reda, je vzkazal sv. oče Frančišek, da imajo okrajinski predstojniki ali provincijalji k volitvi novega vesoljnega predstojnika ali generalja celega reda vkupaj priti na binkušni zbor ali kapitelj, kjer koli jim določi vesoljni predstojnik, ki je tedaj v službi. Če pomislimo, kako je treba ob taki priliki okrajinskim predstojnikom in drugim volivcem posebnega razsvitljenja, da izvolijo za vesoljnega predstojnika moža, ki je sposoben za tako težavno, odgovornosti polno službo, moramo pač priznati, da je sveti Frančišek modro izbral za to volitev praznik Boga sv. Duha. Če kake posebne okoliščine ne zahtevajo kaj drugega, se derži torej naš red tudi še dandanašnji te naredbe, in tako ima prav letos za binkuši v Rimu se sniti vesoljni kapitelj, da v soboto pred velikim praznikom namestu sedanjega namestnika izvoli novega vesoljnega predstojnika celega reda manjših bratov.

Služba vesoljnega predstojnika reda, ki šteje čez 16 tisoč oseb*) in je razširjen, lahko rečemo, po vsem svetu, je pač vže sploh težavna, z mnogoverstnimi skerbmi prenapolnjena; še tolikanj bolj pa je temu tako v današnjih razmerah, ko se od ene strani po zedinjenju, ki se je zveršilo na željo svetega očeta Leona XIII., prej nekako samostojni deli še niso tako zrastle in zenačili, in po novi delitvi okrajin preseki h temu potrebni še niso tako zacelili, da bi bilo že vse gladko, brez kake slabosti za sedanji, brez kake nevarnosti za prihodnji čas; od druge strani pa prirastoči brezbožnosti svetá red ni gotov, da bo dobival iz ljudstva zadosti in tudi sposobnega naraščaja; saj se v resnici že zdaj po nekaterih deželah le na nekakov, tako rekoč, vmetalen način vzdržuje, odgojeva v ta namen, z velikimi stroški, zaupano mu mladino skoraj iz otročjih let.

H vsemu temu je prišlo zadnji čas še besno masonsko-judovsko preganjanje na Francoskem sè svojimi nepreglednimi žalostnimi nasledki zlasti tudi za katoliške misijone mej neverniki in krivoverci.

Kaker je znano, so francoski redovniki oskerbovali veliko množstvo misijonov po vseh delih sveta. Nadalje jih bo treba nadomeščati z drugimi misijonarji, ako se bo hotelo, da se ohrani sveta vera in kersčanska božja služba mej na novo pridobljenimi

*) Ob zadnjem generaljnem kapiteljnu leta 1895 je imel red 1132 samostanov, 113 novicijatov, 29 kolegijev za misijone, 629 far, 16596 redovnikov.

kristijani, ki nimajo domačih duhovnikov, niti potrebnih sredstev, da bi si jih vzgojili. Ali od kod se bo jemalo toliko sposobnih misijonarjev? Južni katoliški narodi, zlasti italijani, španci in portugizi, sami tega ne bodo zmogli, tem menj ker so tuji tam katoliški redovi v jako težkem položaju. Cerkev se bo morala torej v ta namen obračati do narodov, ki morejo vsaj nekoliko prosteje dihati. kjer zlasti razni redovi niso tolikanj overti, da ne bi mogli nič storiti v splošne potrebe katoliške cerkve tudi zunaj domače dežele.

Ena poglobitnih skerbi našega novega vesoljnega predstojnika bo torej brez dvojbe morala biti ta, kako povzdigniti in pokrepčati red manjših bratov, zlasti po Nemškem in v Avstriji, ter zbuditi po teh deželah mej zmožnišo katoliško mladino polatinskih šolah koliker več mogoče gorečnosti za kaj višjega, kaker je navadno hlepenje po denarju, po časteh, po vživanju posvetnega veselja. — Na Nemškem, zlasti v pruskih katoliških pokrajinah, to menda ne bo ravno posebno težavno. Tam je namreč mej mladimi ljudmi na katoliških gimnazijah navdušenje za red sv. Frančiška očitno vže jako živo; od kod bi sicer imeli nemški frančiškani toliko naraščaja, dasiravno zahteva tamkajšna država od vseh, ki hočejo mašniki biti, naj si bodo svetovni ali redovni, popolno izdelano, sè zrelostnim izpitom doveršeno gimnazijo? Tam torej svet ne zapelje dobrih mladeničev, da bi se, vse to zveršivši, izneverili svojemu redovnemu poklicu.

Pri nas v Avstriji je po gimnazijah, odštevši morda tiroljske, žalibog, kaker se kaže, malo tako idealnega duha; saj po nekaterih škofijah celo svetovna duhovščina ne dobiva potrebnega naraščaja. Sicer se temu ni čuditi, če le nekoliko pomislimo, kakšne so naše šole, višje in nižje, in kakšno je slovstvo, ki se vsiljuje mladini. Seveda mi v tem ne moremo spremeniti ničesar; očitno pa je, da bo vendar treba kako pomagati, ako hočemo, da se nam red sv. Frančiška ohrani tak, da bo množen prevzemati naloge, ki mu jih ponujajo in nakladajo razmere sedanjega časa. Kako pa bo mogoče pomagati, o tem bo imel, kaker rečeno, premišljevati novi predstojnik reda sè svojimi svetovavci. Mi nismo poklicani svetovati; govorimo o tem tudi le, koliker bi se moglo tikati ali naših bravev, ali tretjerednikov sploh, koliker bi namreč oni mogli pripomoči, da se s pomočjo božjo namen doseže.

Naši tretjeredniki in naše slovensko ljudstvo upamo namreč, da ne bi zapustilo svoje edine redovne okrajine v sili in potrebi, ko bi jo videlo tako rekoč ko orodje svoje lastne delavnosti v

korist katoliške cerkve in vesoljnega človeštva. Človek raste s svojimi višjimi cilji, pravi nekak pregovor. To velja kaker o posameznem človeku, tako tudi o celem narodu. Da more tudi majhino ljudstvo kaj velikega zveršiti na svetu, za to imamo v zgodovini zadosti primerov. Komu ni znano, kaj je dosegel mali gerški narodič s svojo vmetalnostjo, kaj je dognal Rimec s svojim umom in pogumom. Mi Slovenci se seveda ne moremo meriti s takimi po številu v začetku neznatnimi, ali po duhu mogočnimi plemeni; vender gotovo ne bi bili vredni, da nas je Bog vstvaril, ako bi le sami zase leno životarili ali celo nadalje divjali sami proti sebi svojim nasprotnikom v veselje in zasmeh, pa ničesar spomina vrednega ne storili za obči napredek človeštva. Gotovo! nekaj višji poklic imamo ko narod tudi mi Slovenci, in kedo bi si upal terditi, da Baraga in Knoblehar nista zadela tega poklica svojega naroda? Kak ogenj svetega navdušenja je spreletal serca našega dobrega ljudstva ob njenem času, tega se še zdaj veselo spominjamo iz svojih mladih let. Ali je zdaj tisti ogenj popolnoma pogasil? Ali morejo tudi dandanašnji naše nemške, italijanske in druge redovne okrajine prevzemati misijone mej neverniki po vseh krajih sveta, naša slovenska okrajina pa ne bi mogla niti rojakom našim, ki žive po tujih deželah, v Ameriki, v Egiptu, na Nemškem, v zadostnem številu dajati misijonarjev in duhovnih pastirjev?! To bi bilo za nas preslabo znamenje.

Da temu ne bo tako, bodi tudi vaša skerb, dragi bratje in sestre tretjega reda! Vže smo se enkrat obernili do vas s podobnim prigovarjanjem in, kaker je videti, ne brez sadu. V resnici morete vi, ali marisketeri mej vami, spodbujati mladeniče, ki imajo potrebne zmožnosti in veselje za kaj višjega, morete opominjati tudi stariše, ki hočejo slušati vaše besede, naj vzgajajo svoje otroke, kar morejo, že iz mladega v tem duhu.

Ali če se po tem, po takem vašem prizadevanju, res oglasi tako mnogo dobrih in zmožnih mladeničev, kaker bi bilo želeti v namen vsestranskega razcvitanja naše slovenske serafinske okrajine, kam bomo spravili mi tak blagoslov božji, ako nimamo za to potrebnih prostorov? In v resnici jih nimamo. Razne druge okrajine so postavile zadnja leta za svoj mladi naraščaj prostorne klerikate, tako tiroljska okrajina sv. Leopolda v Halu, daljmatinska sv. Jeronima v Zadru itd. — mi se do zdaj v ta namen nismo upali niti pomoči prositi našega slovenskega ljudstva, dasi bi pomagalo s tem le s svojim otrokom. Tudi zdaj še ne prosimo, ker tudi ni naša pravica, temuč bi bila pravica in dolžnost za to postav-

ljenih, ko bi po zrelem prevdarku in razsvitljenju božjem spoznali, kaj je v tej reči volja božja.

Gotovo je pač le to, da je po svoji moči vsak kristijan dolžan, kaker more, pomagati h temu, da se oznanja sveta vera, po naročilu Kristusovem, vsem narodom na zemlji, in se vsi, ki to vero sprejmejo, kerstijo in zveličajo. In saj je to oznanjevanje vere mej neverniki celo eden izmej glavnih namenov prvega reda sv. Frančiška. Sv. naš vstanovnik pravi namreč v 12. poglavju svojega vodila: „Keteri koli izmej bratov bodo hoteli po božjem navdihnjenju iti mej Saracene in druge nevernike, naj prosijo zato dovoljenja svoje okrajinske predstojnike, predstojniki pa naj nikomer ne dajo dovoljenja, da bi šel, razen tem, ki bodo videli, da so sposobni za poslanje.“ —

Dandanašnji se izročajo posameznim cvetočim redovnim okrajinam posebni misijoni in vsakočasni okrajinski predstojniki imajo skerbeti, da jih vzderžujejo. Lepo zasluženje bi bilo pred Bogom in čast za Slovence pred svetom, ke bi tudi naša okrajina imela kedaj svoj misijon mej neverniki in tako rekoč tudi naš narod svojo kolonija. Kako vesel bi bil pač novi vesoljni predstojnik reda, ako bi se mu vsaj za nepreoddaljena prihodnja leta naša okrajina mogla ponuditi, da mu olajša veliko skerb, ki jo mora imeti za misijone svojega reda v Ameriki, Afriki, Aziji, zlasti za naše stare, tako važne misijone na Kitajskem!

Novi predstojnik celega reda našega se ima torej voliti v soboto pred binkuštni. Voliti ga imajo zlasti okrajinski predstojniki, provincijalji, možje raznih narodov od vseh krajev sveta, ki se bodo večinoma tiste dni prvič v svojem življenju videli, ki se torej malo morejo poznati mej sebo, še menj ali celo nič pa ne poznajo drugih redovnikov tujih okrajin; ki torej jako malo morejo vedeti, kedo bi bil mej njimi najspodobniši za težko in odgovornosti polno službo vesoljnega predstojnika celega reda. V takih okoliščinah se more pričakovati prava izvolitev pač le od posebnega razsvitljenja sv. Duha. Za to je v resnici velika potreba, da v priserčni molitvi prosimo takega razsvitljenja mi sami, pa tudi vam, dragi bratje in sestre tretjega reda, priporočamo ravno tako priserčno in gorečo molitev v ta namen. Prosimo torej vsi skupaj Boga sv. Duha za srečno volitev novega našega verhovnega poglavarja, pa tudi syetovavcev, ki mu bodo imeli na strani stati.

Ali tudi po volitvi ne nehajmo moliti, da bodo na novo

izvoljeni dobro vladali naš red na obilo korist cerkve Kristusove in vsega rodu človeškega.

In da se boste gotoviše spominjali te molitve in v nji stanovito vstrajali, priporočamo vam vsem temu namenu jako primerno bratovščino, ki se imenuje „Glavna bratovščina vednega moljenja in češčenja sv. Duha, vstanovljena v cerkvi očetov lazaristov na Dunaju.“ Udje te bratovščine nimajo določene posebne molitve in se vdeležujejo družbenih odpustkov samo da so veljavno vpisani; priporoča se pa vender vsak dan moliti 7 „čast Očetu in Sinu in sv. Duhu“ in eno češčenamarijo v čast brezmadežne neveste sv. Duha. Kedor se želi vpisati in bi rad kaj več izvedel o tej bratovščini, naj se oberne naravnost na Dunaj do gosp. Jerneja Fišerja, zakristana pri misijonarjih sv. Vincencija Pavlanskega (Lazaristih), W i e n, VII. Kaiserstrasse 5. Piše se lahko po slovensko; tudi sprejemni listek in malo „pobožnost v čast sv. Duha“ prejme vsakedo, ki hoče, v slovenskem jeziku, Plačati ni treba za vpisanje nič, le za „vsprejemni listek“ in za ravno omenjeno „pobožnost“ ter eno svetinjico se plača za vse skup 10 h. Da se ljudem vpisavanje olajša, bi gospodje duhovniki lahko tudi v svojih domačih cerkvah vstanovili podružnice te bratovščine. Da je cerkveno poterjena in prava, tega se vsakedo lahko prepriča iz znane knjige Beringerjeve „Die Ablässe, 12. von der hl. Ablasskongregation approbierte und als authentisch anerkannte Auflage. Paderborn. 1900.“ str. 579.

M e s e c o k t o b e r.

Premišljevanja o življenju sv. Frančiška.

(Posnel iz laškega „Il mese consacrato al serafico Patriarca S. Francesco, del P. Candido Mariotti“ p. C. L.)

Devetindvajseti dan.

O veliki časti, do ketere je bil sv. Frančišek v nebesih povzdignjen.

1.

Sv. Gregor Veliki pravi, da, če premislimo vse, kar je nam v nebesih pripravljenega, bomo gotovo vse pozemeljsko zaničevali. Ako posvetno srečo z nebeško primerjamo, se

nam ona zdi bolj nesreča kakor sreča. Sedanje pozemeljsko življenje je v primeri z večnim življenjem bolj smerti kakor življenju podobno. Gdo bi mogel pač popisati, gdo zapopasti veselje v večnem nebeškem življenju? Biti v veseli družbi angeljskih korov, prepevati s čistimi duhovi večno slavo Bogu, gledati Boga od obličja do obličja, več se ne bati smerti, ampak živeti večno življenje! Oh, gdo bi, ko to sliši, ne imel goreče želje to srečo uživati; gdo bi ne želel že zdaj biti v blaženem kraju večne sreče, kjer upa, da se bo večno veselil! Da, bratje, ta sveta nebesa, ketera popisati se zastonj trudimo, so po besedah Jezusa Kristusa tudi nam od začetka sveta pripravljena; v teh svetih nebesih, kakor nam spričuje sam Jezus, je mnogo sedežev pripravljenih, nekateri nižji, drugi višji in bližji tronu Najsvetejšega, to je, manjša ali večja nebeška slava nas tamkaj čaka, kakor so zasluženja, ketera si tukaj na zemlji nabiramo. Zè vsako stopinjo tedaj, katero pravični stori na poti popolnosti, se za eno stopnjo višje povzdigne v nebeški slavi. Ali nas to ne spodbuja, da dobro delajmo, čednost ljubimo, da se na potu popolnosti ne vtrudimo in vse ovire, ki se nam na tem potu nasproti postavljajo, serčno premagujemo? Vsako dobro delo, naj si bo še tako majhino, vsako premagovanje samega sebe, vsaka britkost poterpežljivo prenašana, bo tehtana na božji tehtnici in bo svoje plačilo prejela. Gorje pa tistemu, kateri sam pri sebi misli in govori: „Zadosti je, da se le zveličam in v nebesa pridem; ne gledam na višjo ali nižjo slavo!“ Tak je v nevarnosti, da nigdar v nebesa ne pride, da se nigdar ne zveliča.

2.

Ako je tedaj plačilo v nebesih primerno zasluženju, keterega si sleherni tukaj nabere, moremo iz tega sklepati, kako veliko plačilo je moral sv. Frančišek v nebesih dobiti, ko si je tolikanj zasluženja nabral in toliko svetost dosegel. Če je Kristus rekel, da, gdo se ponižuje, bo povikšan, kako visoko je moral sv. Frančišek povikšan biti, kateri se ni

samo tolikanj poniževal, ampak je tako rekoč samega sebe pred Bogom in pred ljudmi tako vničil, da so ga le ponižnega in vbožnega asiščana imenovali. Kristus je obljubil nebesa tistemu, ki bi požirek merzle vode dal žejnemu; kako plačilo je moral dobiti sv. Frančišek za tolikanj del usmiljenja, s katerimi je bližnjega ne samo z besedo, ampak tudi v djanju ljubil ter tolikanj storil za zveličanja duš. Kristus je desnemu razbojniku obljubil raj, ko ta vender ni družega dobrega storil, kaker da ga je za to sè živo vero prosil, da je vanj veroval in ga prosil za odpuščenje storjenih grehov; kolika nebeška slava pa je morala biti sv. Frančišku pripravljena, njemu, ki je toliko let v čistosti in nedolžnosti Bogu zvesto služil, ki je iz ljubezni do Boga toliko velikega in svetega doveršil, ki se je tolikanj zatajeval, tolikanj pokoril, ki je tolikanj terpel? Če se je sv. Frančišek v premišljevanju božjih skrivnosti tako zameknil, da je bil ves sam iz sebe in da se je visoko od tal vzdignil, kaj mora še le v nebesih biti, ko od obličja do obličja Boga gleda in pije iz večnega nevehljivega studenca sladkosti in modrosti božje? Če je takrat, ko je neko skrivnostno angeljsko godbo slišal, občutil toliko veselje v svoji duši, da je v omedlevico padel, in bi se bila, ke bi bila ta godba še dalje trajala, njegova duša morala od telesa ločiti, kaker je sam rekel; kako veselje mora šele v nebesih občutiti, ko ne za en trenutek, ampak celo večnost posluša angeljsko petje v slavo najsvetejšega? Ah, mi vbogi pozemeljski červiči, ki zdihujemo v tej dolini solza, mi si tega še misliti ne moremo. Reči moremo le toliko, da kaker je bila svetost sv. Frančiška v najvišji stopnji, tako je tudi njegova čast v nebesih najvišja.

3.

Gdo izmej nas bi ne zavidal te neizmerne sreče našega serafinskega očeta? gdo bi ne hotel ž njim uživati to nebeško veselje? Pa, predragi, kaj nam brani to doseči? Bog nas je vse poklical, da naj posnemamo svetega Frančiška v živ-

ljenju, zato, da bi se ž njim tudi enkrat v nebesih veselili. On je sicer tako visoko povzdignjen, da bomo le težko popolnoma do njega prišli, pa to naj nas nikar ne bega; zakaj v nebesih je mnogo prebivališč, kaker nam kliče Kristus sam. Le pomislimo dobro, „da bo, kaker pravi sv. apostelj, le tisti kronan, ki se bode postavno vojskoval“, in da, kaker pravi sv. Gregor Veliki, „ne moremo priti do velikega plačila drugače, kaker da se mnogo zanj trudimo; če nas velikost plačila vabi, naj nas tudi velikost truda ne plaši“. In ali morebiti Bog preveč od nas tirja, ko nam nebesa obeta pod to pogojo, da se v tem kratkem življenju zatajujemo, da se vadimo v ponižnosti, da podpirani od njegove milosti spolnujemo njegove svete zapovedi in sveto redovno vodilo? Mari Bog preveč od nas zahteva, ako hoče, da se tistih pregrešnih sladnosti, ketere nam spačeni svet ponuja, obvarujemo, ako hočemo večno nebeško veselje enkrat uživati? O, gotovo ne! Sv. apostelj Pavel pravi, da vse terpljenje tega sveta se ne da primerjati plačilu, ketero nam je Bog v nebesih pripravil. Poslušajmo tedaj in k sercu si vzemimo prelepe in ljubeznive besede, ketere je sv. Frančišek govoril, ko je rekel; „O preljubljeni bratje in na večno blagoslovljeni sinovi, poslušajte me, poslušajte glas svojega očeta. Velike reči smo obljubili, pa še večje so nam obljubljene; spolnujemo one in hrepenimo po teh. Slast je kratka, kazen pa večna; majhino je terpljenje, neskončna pa čast. Veliko je poklicanih, malo izvoljenih, vsakemu bo pa dano, kaker si je zaslužil“.

Z G L E D.

Gdor se poniža, bo povikšan. Sv. Frančišek, kaker smo že večkrat omenili, je ponižnost nad vse ljubil in samega sebe zaničeval; zato ga je pa Bog tako visoko povzdignil, kaker nam sledeča dogodba spričuje. Ko je nekikrat z enim svojih pobožnih tovarišev v neki zapuščeni in siromašni

cerkvi molil, se je tovariš zameknil, in videl je v nebesih krasen sedež, ki je bil mnogo lepši od vseh družih; okrašen je bil z dragocenimi biseri; od vseh strani ga je nebeška svetloba razsvitljevala. Brat tovariš se je zelo začudil nad toliko lepoto in je ves radoveden premišljeval, za koga bi bil pač ta sedež pripravljen. V tem premišljevanju pa je zaslišal glas, ki mu je takole govoril: „Ta sedež je bil enega zaverženih angeljev, ketere je ošabnost iz nebes v pekel pehnila, zdaj pa je pripravljen za Frančiška v plačilo njegove velike ponižnosti“. Ko je potem iz zamaknjenja sam k sebi prišel, je šel za sv. Frančiškom iz cerkve in grede ga je vprašal, kaj pač sam od sebe misli? Sveti Frančišek mu odgovori: „Jaz sem naj večji grešnik izmej vseh grešnikov“. In ko mu je tovariš opomnil, da kaj tacega ne sme z dobro vestjo govoriti, mu Frančišek pravi: „Ke bi gospod Jezus Kristus kakemu človeku toliko milosti podaril, kaker jih je meni, naj bi bil še tako hudoben, jaz mislim, da bi bil zanje Bogu bolj hvaležen, kaker sem mu jaz“. V teh besedah je spoznal tovariš veliko ponižnost svetega Frančiška in prepričan je bil o resnici prikazni, ketero je v cerkvi videl. Tako pripoveduje sv. Bonventura.

Pravilo sv. Frančiška:

Krona nebeška, ki čaka pripravljena v večnem življenju,
Z rádostjo mene in veseljem sladkim navdaja v terpljenju.

MOLITEV.

O sveti oče Frančišek, ki si z besedo in lepimi zgledi ne samo svojo domovino, ampak cel svet razsvitljeval in osrečil, ki si vstanovil veliko družino manjših bratov, razširjeno po vsih delih sveta, ti zercalo vsih lepih, svetih čednosti, ti kažipot popolnega in srečnega življenja, prosim te, ozri se iz svetih nebes na me tvojega otroka, ki zdihujem v tej dolini solza. Ti vidiš, kako me sovražniki Kristusovi od vseh strani obdajajo in ovirajo na potu zveličanja. Sprosi

mi od Boga milost, da bom mogel v prihodnje vse te sovražnike premagati, greh sovražiti, božjo voljo v vsem spolnjevati, po svetem vodilu živeti in se tako enkrat s teboj večnega plačila v nebesih veseliti.

Podoba Bogu posvečene zlasti redovne osebe.

P. A. M.

VII. POGlavJE.

O čednostih, v katerih se mora pobožna oseba vaditi, ako hoče dopasti svojemu božjemu ženinu.

Redovni, Bogu posvečeni osebi še ni zadosti, ako se očisti vsega, kar bi vtegnilo žaliti njenega božjega ženina, temuč ona si tudi prizadeva svojo dušo z raznimi čednostmi olupšati.

O teh čednostih, pobožna duša, se hočem s teboj pogovarjati.

Različne dolžnosti imaš z ozirom na Boga, na sv. vodilo, na svoje sestre in sama na sebe.

Bogu si dolžna pobožnost, vodilu zvestobo, sestram ljubezen, sama sebi ponižnost. Ako se stanovitno vadiš v čednostih, boš prava in sveta redovna oseba.

Bogu si dolžna resnično in priserčno pobožnost, to se pravi, vse svoje pobožne vaje moraš goreče in z ljubeznijo opravljati.

Ta čednost pokaže, da človek Boga ljubi, da hoče biti ves njegov, da ga vesele njegove popolnosti. Taka pobožnost, ljuba duša, naj te spremlja pri vseh duhovnih vajah, posebno pri molitvi in prejemanju svetih zakramentov. O, kolike zaklade milosti in zasluženja si boš s tem pridobila!

Srečna duša, katero pobožnost spremlja k molitvi. Z neko sveto naglostjo gre ona k molitvi. Sama sebi govori, jaz hočem delati to, kar delajo angelji in svetniki, kar dela Jezus v nebesih in v presvetem zakramentu. Pogovarjati se hočem sè svojim Bogom, kaker se otrok sè svojim ljubim očetom pogovarja. Ž njim bom govorila. On me bo poslušal

in mi odgovarjal. Ker se boji reztresenosti, izbija iz glave vse, kar jo moti v njeni gorečnosti, pusti se voditi Duhu božjemu in prosi svojega ženina, naj jo podpira sè svojo milostjo.

Obnašanje duše v molitvi je kakor podoba angelja, ako bi se ta v vidni podobi prikazal. Ne da se zbegati, ne postane maloserčna, temuč vsa je vtopljena v plamenu pobožnosti in njena molitev je vedno češčenje in ljubezen.

Bog pa ljubi tiste, ki njega ljubijo, in on je neskončno radodaren.

Kaj stori on za tako ljubečo dušo? On jo razsvitljuje in jo uči, vedno bolj spoznavati njegove popolnosti, vedno bolj spoznavati Jezusa in njegovo veliko ljubezen do nas! O, koliko tolažbo zajema ona v taki molitvi! Vedno bolj spoznava ona svoje dolžnosti in svoj namen; spoznava sama sebe, svoje grehe, svoje slabosti in svoje potrebe. In Gospod jo tudi podpira, oserčuje in užge njeno serce sè svojo ljubeznijo; ona teče, da, leti po potu njegovih zapovedi in svetov.

Tako je blagoslovljena sv. vaja njene molitve, ako jo oživlja pobožnost. Brez pobožnosti pa ne bo v molitvi vedno sodelovala z milostjo božjo, ostala bo v temni nevednosti in marsiketeri slabosti in prestopila bo, ne da bi se tega zavedala mnogo svojih dolžnosti. Ali pa veš, pobožna duša, kaj je redovna oseba brez pobožnosti v molitvi? Ona je telo brez duše, svetilnica brez olja, čolnič brez kermarja. V družini je to, kar je pohabljen ud za telo.

Ljuba duša! Nikedar se ne odteguj skupni molitvi temuč to ceni kot velik zaklad in dobiček, da jo moreš skupaj sè svojimi sestrami opravljati; pričujočnost gorečih redovnic užge gorečnost in Bogu se tako rekoč sila dela, ako vse skupno molijo. Ako pa se ne moreš skupno vdeležiti molitve, porabi sama za njo ravno toliko časa in ne odlašaj ž njo. Molitev je hrana za dušo; ali opuščaš katerikrat kmalu pokrepčati se sama s hrano, ako nisi mogla ob določeni uri skupno z drugimi jesti?

Vsaka redovnica bi morala biti hči molitve; za njo se spodobi, da cel dan moli, to se pravi, da se vedno z Bogom peča, za Boga dela; in to bo lahko storila, ako z gorečnostjo opravlja jutranjo in večerno molitev.

Zakaj nima toliko redovnih oseb vednosti molitve?

Zakaj jim napravlja ta ljubezniva vaja toliko težav? Zato ker še niso sebi odmerle, ker se še niso odtergale od stvari, ker so še navezane na nečimernost.

Pobožna duša! odstrani te zadržke in ljubila boš molitev in opravljala jo boš s pobožnostjo.

Drugič te mora prešinjati pobožnost, keder opravljaš redovne, korne molitve. Redovnice so kaker služabniki Kristusovi zavezane jih opravljati in sicer dobro opravljati. Sv. cerkev jih je tako rekoč s tem pridružila sv. službi; kolika čast!

Ta dolžnost ostro veže vsako redovno osebo, precej ko napravi slovesne obljube. Od tega trenutka mora vse dni svojega življenja v imenu sv. cerkve dajati Bogu dolžno hvalo. Gorje ji, ako brez veljavnega vzroka to opusti, ali brez pazljivosti in pobožnosti moli; storila bi se kriva greha, ki bi mogel v neketerih okoliščinah zadati smert njeni duši. O, koliko nagibov priganja redovno osebo te molitve pobožno opravljati. Ona moli kot poslana od cerkve, za vse njene ude, ona govori molitve, ki so večinoma iz sv. pisma, torej iz ust božjih.

Pobožni redovnici ni nič bolj prijetnega, kot Boga hvaliti; mej tem ko je ta pobožna vaja za mlačno dušo veliko breme.

Tretjič naj te vodi pobožnost h svetim zakramentom. Zakaj, pobožna duša, je toliko ljudi, ki pogosto prejemajo svete zakramente, pa ne postanejo nič bolj ponižni, prijazni, čujoči in goreči? Ker jih ne vodi pobožnost h spovednici in obhajilni mizi. Vodi jih navada, samoljubje, človeški oziri in včasih celo hinavščina. Obžalujmo to in prosimo Boga odpuščenja. O pobožnost, koliko ti storiš v sercih, ketera oživljaš! Ke bi ti kraljevala v sercih, ali bi bilo v njih še toliko napak in pregreh, čeravno se tolikokrat bližajo svetemu Bogu? Ali bi še bilo v redovnih družinah toliko duš, tako slabih v skušnjavah, tako mlačnih za čednost, tako vdanih žalosti in nemiru v križih in težavah, tako naglih k jezi, tako černih in nespravljivih pri vsakem poniževanju in razžaljenju? Le nekoliko pobožnih sv. obhajil bi bilo treba, in vse bi bile spremenjene. Pervi kristjani so vsaki dan pobožno pristopali h sv. obhajilu; kakšen sad je to pogosto sv. obhajilo obrodilo? Glej sadove: stud nad vsem, kar je Bogu zoperno; zvestoba pri vseh dolžnostih;

priserčna ljubezen do Jezusa; gorečnost za čast božjo; odterganje od sveta in veliko hrepenenje po nebesih. To so bili učinki njih svetih obhajil; šli so od mize Gospodove močni kot levi, vsi vneti od ognja ljubezni.

Pobožna duša! h sprejemu svetih zakramentov pridi vedno v duhu pravih učencev Kristusovih in vedno boš rastla v ljubezni. Vsakikrat, ko bo posvečeni služabnik Kristusov govoril nad teboj besede sv. odveze, te bo kri Zveličarjeva vedno bolj očistila in milost božjo v tebi pomnožila; vsakikrat, ko se boš približala mizi božji in sprejela sv. obhajilo, bo presveto Telo Jezusovo za te bogat vir blagoslova in zastava večne sreče.

Moli pogosto za duha prave pobožnosti:

O Jezus! Kako velik, kako svet si Ti! Kako pravično je Tebe vedno v ponižnosti moliti! Ti si moj Gospod, moj Bog in moje vse!

Pri vsakem dihleju Te hočem moliti, hvaliti in se Tebi darovati, posebno pa v svojih molitvah in pri sprejemanju svetih zakramentov.

O Marija, ki toliko premoreš pri svojem Sinu, prosi za me, da me napolni duh prave pobožnosti in strahu božjega, s katerim bom mogla presvetega Boga vredno častiti. Amen.

Sveti Frančišek in jagnje.

Komu ni znano, kako je ljubil sveti oče Frančišek vse stvari božje? Iz ljubezni do Boga, vseh stvarnika, jih je imenoval brate in sestrice in imel ž njimi veliko vsmiljenje. Še prav posebno pa je ljubil tiste stvari, ki so ga sè svojimi lepimi lastnostmi spominjale Kristusa, mej njimi zlasti jagnjeta; saj je sveti Janez Kerstnik Kristusa samega imenoval «jagnje božje», kaker ga še zdaj imenujemo v litanijah. Ta ljubezen našega svetega očeta do nedolžnih jagnjetec je kaj mično izražena v sledeči dogodbi.

Sveti Frančišek je hodil nekedaj z bratom Pavlom po ankonitanski pokrajini. Kaker po navadi sta se pogovarjala mejpotoma pobožna moža o svetih rečeh, hvalila Gospoda in prepevala z veselimi ptički čast in slavo božjo. In kako

ne bi? Saj sta videla povsod, kamer sta se ozerla, vtisnjen sled božje vsegamogočnosti in ljubezni. Ko je popihljaj hladni vetrič, jima je bilo, kakor bi slišala glas božji; prijetno šumljajoči studenček, krepko naraščajoči potočič jima je oznanjal Boga, ki je v začetku plaval nad vodami, lepota božja se jima je razodevala v cvetlicah po livadah, dobrota božja v žitih na polju.

Ko sta se bližala mestu, Ózimo imenovanemu, zagledata na pašniku čredico koz in kozličev, in jagnje, belo ko sneg, se je mirno paslo mej njimi. Sveti Frančišek se vstavi, ko vidi ljubo žival, in ginjen reče bratu Pavlu: «Jaz ne morem pogledati jagnjeta, da bi se ne domislil na Jezusa, jagnje, ki je odvzelo grehe sveta. Zato ljubim to žival bolj ko drugo katero si bodi. Glej, kako se mirno pase in brez skerbi. Nazaj se daje potiskati in odrivati od boljše paše, ne da bi se branilo; ke bi je peljali v klavnico, ne bi ust odperlo. In bojim se, da se vtegne to res kaj kmalu zgoditi. Prav tako pohlevno se je zaderžal naš zveličar mej farizeji in pismouki. Zavoljo njega te torej prosim, brat moj ljubi, vsmiliva se tega jagnjeta, kupiva je, rešiva je izmej teh koz in kozlov!»

Te besede blazega očeta so bratu Pavlu globoko segale v serce. Ali kako sta hotela kupiti jagnje, ker nista imela denarja in sploh ničesar razen svoje borne obleke? Res sta bila zato zelo poterta. Ali glej, po poti pride neki tergovec, in ko ju vidi žalostna, se mu smilita in kupi jima jagnje od pastirja. Vzameta je, hvaležna tergovcu; ono pa veselo teče za njima, kakor psiček za svojim gospodom.

Mejpotoma pa pravi sv. Frančišek bratu Pavlu: «Ta ovčica, ki sva jo rešila izmej kozlov, ali ni podobna nedolžnemu človeku, ki živi mej grešniki? Ako se ga nihče ne vsmili, da bi ga rešil, on se mej njimi popači in za večno pogubi. Nikar se zato ne strašimo stroškov in težav, predragi moj brat, ko je treba reševati duše izmej hudobnega sveta in zanj peklenškega zalezovavca. To je naš poklic. Kaker naš zveličar iščimo po puščavah zgubljene ovčice; ne bojmo se lakote ali žeje; presledimo pota in kota, preiščimo jame in prepade; z vablјivim glasom kličimo, in ko se nam kje odzove zašla, zgubljena ovčica, pojdimo tja, veseli jo vzemimo v naročje, denimo na rame ter nesimo z radostjo verhovnemu pastirju Jezusu.»

Mej takimi pogovori prideta brata v Ózimo, kjer ju škof s častjo in prisereno sprejme. Ali sv. Frančišek ne pozabi svojega jančka. «Prečastiti moj oče», tako pravi škofu, «mejpotoma sva otela nekega vbožčka, ki se nama je zelo prikupil. Prišel je z nama kaker učenec in prijatelj. Ali ne bi bilo tudi zanj kaj prostorčka v vaši hiši?» Škof prijazno priterdi. «Gosta, pravi, ki mi ga Frančišek pripelje, vselej radovoljno sprejemem».

Frančišek odpre vrata in hitro priskaklja noter jagnje, ki je čakalo zunaj na dvorišču. Naravnost teče k Frančišku ter se veselo dobrika okoli njega. Škof, ko to vidi, pa pravi zelo ginjen: «V resnici, jagnje se prístuje Frančišku, prav kaker orel svetemu Janezu, ljubljencu Jezusovemu.»

Drugi dan se odpravi sv. Frančišek sè svojim tovarišem dalje; z jagnjetom pa ni vedel, kaj bi počel. Sklene je izročiti v varstvo pobožnim devicam, ki so živele v samostanu sv. Severina. «Naj vam bo to jagnje ljubo», jim pravi; «skerbno je redite in bodite nedolžne, čiste, krotke in ponižne kaker ono!»

Pobožne device so jagnje rade sprejele in skerbno varovale. Ljubo jim je bilo, kaker otrok materi. Spominjalo jih je, kajpada, lepih naukov svetnikovih in spodbujalo, da so po njih tudi živele. In ko jim je dalo volne, koliker je bilo treba, so napravile iz nje oblačilo ter je poslale Frančišku k porejunktuli.

Frančišek je bil darila silno vesel. Sklical je brate in jim povedal vso to dogodbo; na koncu je pa dostavil:

«Vidite, otroci moji, tako dobi vsako dobro delo svoje plačilo, mnogokrat že na tem svetu, gotovo pa na drugem. Koliko veselje bomo čutili v sercu, ko bomo zagledali na desnici Gospodovi ovčice, ki smo jih iskali nekedaj po puščavi in oteli iz zgrabljivih rok, iz volčjega žrela, h čredi svoji prinesli in izročili dobremu pastirju naših duš! Kako nam bodo hvaležne, kako se bodo z nami veselile in Boga hvalile na vse veke!» —

P. —n—n.

Prijateljski pogovor.

Predragi prijatelji in prijateljice, gotovo smo vsi vstopili v tretji red iz tega namena, da bi se lažje in bolj gotovo zveličali. Marsikateremu izmed nas, ali morebiti vsem, se je pri sprejemu tudi povedalo, da tretji red nič drugega ni kakor nekak pripomoček k čednostnemu in pobožnemu življenju in tako h zveličanju. In nas je veselilo to, da se bomo s pomočjo tako lahkega pripomočka lažje zveličali; in to je bilo gotovo prav, saj je delo za naše zveličanje najbolj imenitno in najbolj potrebno naše opravilo na svetu. Ker pa imamo s pomočjo tretjega reda naše najbolj važno opravilo na svetu izvršiti in dogotoviti, je torej tudi zelo potrebno, da mi ta pripomoček dobro poznamo, da ga moremo potem tudi dobro rabiti in prav ceniti.

Mi vemo, da če se hočemo zveličati moramo storiti, kar Bog od nas zahteva; namreč greha se varovati ter pridobiti si kerščanske čednosti. In h temu nam je potrebna pred vsem milost božja ali božja pomoč, in da mi z milostjo božjo sodelujemo, ali da z božjo pomočjo storimo, kar je potrebno, da se moremo greha obvarovati ter si čednosti pridobiti. Ako pa vodilo tretjega reda zvesto spolnujemo, storimo ravno to, kar je potrebno h pravemu kerščanskemu življenju: molimo in sprejemamo svete zakramente, in tako si pridobimo od Boga potrebnih milosti; zatajujemo se in premagujemo skušnjave ter se vadimo v kerščanskih čednostih. Sicer more to storiti vsakedo, čeravno ni v tretjem redu; ali težko da bi navaden kristijan opravljal to tako redno in stanovitno, kakor tretjerednik, ki se ravna pa vodilu reda. Zato je pa gotovo tretji red prav dober pripomoček h stanovitnosti v dobrem.

Ali treba je, dragi bratje in sestre, da smo zvesti spolnjevatvi vodila; zlasti da marljivo gojimo sveto ljubezen mej seboj kakor tudi do drugih, ker to je pred vsem potrebno, če hočemo, da bo prava naša pobožnost. Naj bolj pa kažemo pravo ljubezen do bližnjega s tem, da koliker mogoče delamo in storimo za to, da pridobimo tudi druge za pobožnost. Ali slabi smo vsi, in zato je tudi še posebno potrebno, da se zlasti mej seboj podpiramo, kar je pa težko, če nas zadosti ne družijo mejsebojna sveta ljubezen. Da pa to moremo storiti, h temu nam je zopet tretji red posebno pripraven pripomoček. Taka mejsebojna zveza se more sicer doseči v vsaki pobožni družbi; vendar ima tretji red prednost

mej vsemi pobožnimi družbami, ki so za svetovne kristijane, ker ima izmej vseh najpopolnejše vodilo za pobožno življenje. In zato je tudi resnično, „da imamo za doseg popolnosti v tretjem redu najlepšo priliko“, ter da je „tretji red ko nekak verhunec popolnosti mej svetom“. (Č. g. D. Janež v 19. teč. „Cvetja“ 5. zv.).

Dragi moji, zdi se mi, da jih je mnogo mej nami, ki še nimajo pravega zapopadka o tem, kar sem zdaj povedal; kako, da je namreč silno potrebno dobrim vernikom združevati se v posebne mejsebojne zveze. Da se torej o tem še bolj prepričamo, bom to poskusil še nadalje pojasniti.

Glejte, mi imamo tri silno hude sovražnike našega zveličanja; ti so: hudi duh, naše lastno hudo nagnjenje in poželjenje in pa svet. Ti trije sovražniki nas skoro neprestano zalezujejo in napadajo. Ali najbolj zapeljive skušnjave nam prihajajo od sveta. Zvičajnost hudega duha lahko premagamo, ako Boga prosimo pomoči in razsvetljenja; naše lastno hudo nagnjenje in poželjenje moremo krotiti, ako se zatajujemo in Boga pomoči prosimo; zapeljivost sveta pa stori, da opuščamo molitev in zatajevanje, in da se sploh ne poslužujemo h pobožnemu življenju potrebnih pripomočkov ter tako postanemo mlačni ali pa popolnoma merzli za Boga in zveličanje svoje duše. Pomnite pa, ljubi moji, da ne pravim: hudobni svet, ampak samo: svet; zakaj manj nevarni so nam zgledi velikih grešnikov in očitnih božjih sovražnikov, kaker pa mlačnih in merzlih verskih bratov in sester. Kako goreči so bili prvi kristijani, ker je zavoljo preganjanja bilo malo mlačnežev mej njimi! Kaker hitro pa je kerščanstvo dobilo prostost in so se gorečim kristijanom merzli in mlačni pridružili, tako hitro se je tudi gorečnost vernih ohladila in lepo kerščansko življenje je posihalo.

Večkrat tudi slišimo ali beremo, da so katoličani, ki živijo pomešani mej drugoverci, mnogo boljši in gorečnejši od nas, ki imamo srečo, da ni mej nami mnogo krivovercev. H temu jim pa gotovo pripomaga to, ker so mnogo bolj kaker mi združeni v mejsebojni sv. ljubezni, in zlasti, ker je malo mlačnežev mej njimi. Ker taki, ki bi bili kot katoličani siabi in merzli, se deržijo rajši krive vere, da tako lažje živijo po svojih slabih strasteh.

Ker se tistim, ki Boga ljubijo, vse na dobro izide, tako tudi mej krivoverci živečim katoličanom krivoverstvo nekako pripomaga k večji gorečnosti v dobrem in lepšem kerščanskemu življenju. Vender takega pripomočka si pač mi ne smemo želeti, ker ni po Jezusovem sercu. Čeravno Bog to dopušča, pa dopušča

le v kazen za Bogu toliko zoperno mlačnost in malomarnost v pravi veri. Pač pa je potrebno, da se oklenemo se vse vnemo pripomočka, ki je po Jezusovem sercu in ga nas on sam uči, ko nas vabi k zedinjenju v sveti ljubezni, ter pravi: „Otročiči moji, ljubite se mej seboj, kaker sem vas jaz ljubil, tako bote moji pravi učenci“, (Jan. 13, 34, 35) in „zbirajte se v mojem imenu, in jaz bom z vami. In povem vam, da če se tako zedinite na zemlji, kar prosite, zgodilo se vam bo“. (Mat. 18, 19, 20.).

Vsi kristijani, zlasti mi katoličani, ki smo tako srečni, da smo udje prave Jezusove cerkve, smo po imenu učenci Jezusa Kristusa. Ali da smo pravi učenci Jezusovi, ni zadosti, da se samo po njem imenujemo, temveč moramo se pred vsem mej seboj ljubiti z ljubeznijo podobno Jezusovi ljubezni do nas; moramo se ljubiti zavoljo Boga, ker smo božji otroci, zavoljo nevmerjoče duše in večnega zveličanja; da pomagamo eden drugemu pred vsem h čednostnemu in pobožnemu življenju in tako k večnemu zveličanju, ki je naš pravi cilj in namen. Ker pa take ljubezni večina kristijanov nima, zato se pa tudi oni prekorientni pripomoček h čednostnemu in pobožnemu življenju, ki nas ga Jezus uči, splošno mej njimi rabiti ne more. In zato se je treba boljšim kristijanom zbirati v posebna društva ter tako delati mej seboj pobožne zveze, ker tako je še mogoče, da se jih vsaj nekoliko več zbere in zedini resnično v Jezusovem imenu. Tako se tudi boljši in gorečnejši nekako odločijo od mlačnežev, da se lažje mej seboj h dobremu spodbujajo, slabim zgledom pa se zoperstavljaajo.

Ob času preden je sv. Frančišek Asiški širil in vterjeval, božje kraljestvo na zemlji, je splošno mej kristijani bila terdna vera. Vender je bilo v veliko kerščanskih pokrajinah pobožno življenje skorej popolno zamerlo. Kerščansko in v resnici pobožno življenje je pač tudi nekaka umetnost, h kateri niso zadosti samo tisti naravnostni pripomočki, katere nam sv. vera nalaga, ampak neobhodno je potrebno posluževati se še drugih, priporočenih in posredovalnih pripomočkov, mej katerimi so v prvi versti razne pobožne verske družbe. Dandenes o tem pač ni dvojbe; le samo zelo mlačni in duhovno leni kristijani nočejo nič vedeti o tem prekorientnem pripomočku za gojitev bogoljubnega življenja.

Ke bi se bil kerščanski svet pred časom sv. Frančiška tega pripomočka posluževal, gotovo bi se ne bil tako zazibal v mlačnost in duhovno malomarnost. Ali ni se ga posluževal, ker ga ni imel in ne poznal, zlasti ne za ljudstvo. Pač gotovo silno

veliko dobrega je storil sv. Frančišek se svojim zgledom in se svojimi gorečimi pridigami; vender samo s tem bi tudi ta božji izvoljenec ne bil dal sv. cerkvi kakove posebno stanovitne podpore; nasledniki onih, ki so ga videli in poslušali, bi bili imeli že prav malo sadu od njega. Ali ker ga je Bog poklical in poslal, da njegovo hišo popravi, ga je pač tudi vodil in navdihoval, tako da je vse, ketere je za božjo ljubezen vnel, tudi združil v posebne mejsebojne zveze ali pobožne družbe.

Zlasti je bila vstanovitev tretjega reda takrat nekaj čisto novega, in zato se v tem tudi posebno vidi, kako je Bog navdihoval sv. Frančiška, da je tako vsem ljudem dal poseben pripomoček h zveličanju. Tako berem v nekem življenjepisu sv. Frančiška mej drugim to-le: „Možje iz vseh stanov so skup vreli, da bi ubožni manjši bratje postali. Ravno tako so hotle ženske svetu slovo dati ter se pridružiti estremu redu sv. Klare, ki je bila duhovna hči sv. Frančiška, in je po njem vojena v kratkem do verhunca svetosti dospela. Neki poseben duh je tedaj ves katoliški svet prešinil, navdan po besedah in zgledih sv. Frančiška in njegovih bratov. Tisoč in tisoč serc se je za pokoro vnelo, in sklenilo svoje duše oteti. Še celo zakonski so hoteli sv. Frančiška posnemati, in ubožno, v Kristusu skrito živeti. Tu sv. Frančiška Bog razvetli in mu navdihne misel, vpeljati še neki red, v ketelega bi lahko posvetni ljudje iz vseh stanov pristopili, dasiravn jim ne bi bilo treba sveta in svojih opravil zapustiti in se s posebnimi obljubami h temu zavezati“.

To je torej začetek tistega reda, v katerem smo mi, reda, ki je bistveno še zdaj tak, kaker ga je vstanovil ta preslavni izvoljenec božji sv. Frančišek Asiški, in premnogim v nebesa pomaga. Tudi nam bo pomagal premagovati naše brezštevilne dušne savražnike in doseči neko stopinjo popolnosti in svetosti. Oklenimo se ga zato z gorečo ljubeznijo in bodimo navdušeni zanj ter ga skušajmo vsak po svojih močeh dvigniti iz globlje, kamer ga tišči mlačnost in merzlota.

Ne mislimo, da smo že dovolj storili, če smo se dali v tretji red sprejeti; s tem smo ta svetj pripomoček samo nekako v roke vzeli, pa če ga rabili ne bomo, nam ne bo nič koristil. Treba je, da pred vsem sv. vodilo koliker mogoče natanjko spolnujemo. Ali to se lahko hitro izreče, pa ne tako lahko stori. Če hočemo res doseči namen tretjega reda in torej vodilo spolnjevati, moramo biti pred vsem zadosti pođučeni v tem, kar se tiče tretjega reda; zlasti je koristno dobro poznati njegovo zgodovino, pa ne samo

nekdanjo staro, ampak še prav posebno sedaujo novo. Zato bi pa moral biti vsak tretjerednik marljiv bravec in koliker mogoče tudi zvest naročnik „Cvetja“.

Pri tej priložnosti tudi ponižno in zaupno prosim, zlasti vse čast. predstojnike in voditelje tretjega reda, kaker tudi druge zmožniše ude: skerbite za to, da bo „Cvetje“ imelo mnogo poročati o razvoju in gojenju tretjega reda, da ne bo samo knjiga duhovnih nauk, ampak tudi spodbudno glasilo tretjega reda, kar je že zadnjih par zvezkov.

Ko sem bral v 3. št. „Bogoljuba“ od dne 12. febr. 1903 v poročilu iz Kranja mej drugim: „Vesel dan za dobre vernike je bil 12. oktober 1. 1902. Ta dan je namreč prihitel iz Ljubljane č. o. Salezij Vodušek, da je ustanovil podružnico tretjega reda, katero so mnogi tako željno pričakovali, ker težko hodijo k shodom v Ljubljano ali Loko. Sedaj jim je olajšano, vsak mesec imajo shod v rožnovenški cerkvi, kjer se vsprejemajo tudi novi udje. Do sedaj je vpisanih 170 udov“ — bil sem tega jako vesel, zraven pa tudi vžaljen, da se to v „Cvetje“ ne poroča, čeravno se je v njem že poprej o tem predlagalo.

Vam, dragi bratje in sestre, pa rečem: potrudimo se, da bomo dobri in zavedni tretjeredniki, in zato pa „Cvetje“ radi naročajmo in berimo ter skušajmo tudi drugih pridobiti, da si ga naročijo, zakaj „Cvetje“ je zavoljo duhovnih nauk zelo potrebno berilo v vsaki kerščanski družini. Nam tretjerednikom je pa branje „Cvetja“ še posebno zato tudi potrebno, ker je to prav dober pripomoček, da moremo sveto ljubezen mej seboj gojiti in spoljujevati ono pravilo našega reda, o katerem sem zadnjič nekoliko omenil.

Drugi prav velik primomoček za gojitev mejsebojne sv. ljubezni, ki naj nam bo tudi posebno priporočen, je pa skupno opravljanje kake posebne pobožnosti; zlasti če udje bratovščine vednega čiščenja presv. Rešnjega Telesa, v posebnih oddelkih ali po stanovih skupno in glasno opravljajo svoje molitvene ure.

Da se sveto prijateljstvo goji tudi s prijaznim mejsebojnim občevanjem, se samo ob sebi razume. Vender pa v občevanju oseb različnega spola tudi sveta in duhovna ljubezen ni brez vse nevarnosti, zato je potrebno, da si za take primere zapomnimo zlasti sledeče besede iz Filoteje sv. Frančiška Saleškega:

„V prijateljstvih mej osebami različnega spola se je treba zelo varno obnašati, zakaj pogosto ogoljufa satan serca ljubečih. Začetek se stori s čednostno ali sveto ljubeznijo; ako pa nismo

prav pazljivi sami na sebe, kmalu se vrine vmes tudi nečimerna ljubezen; ta pa zdivja po tem v posvetno ljubezen in postane naposled mesena“.

„Sveto prijateljstvo je v besedi priprosto in odkritoserčno, ničesar ne more hvaliti drugega, ko čednosti in milost božjo, svojo edino podporo, na katero se naslanja.“

„Sveto prijateljstvo ima priproste in sramožljive oči, le čisto in odkritoserčno razodevanje prijaznosti, zdihovalje le po nebesih, skrivnosti le zastran dušne lepote, tožbe le zavolj premalo ljubezni do Boga“.

„Sveto prijateljstvo ima bistre in jasne oči, ne skriva se, temveč se rado pokaže pred čednostnimi ljudmi“.

„Čisto prijateljstvo je vedno enako spodobno, enako priljudno in prijazno, in se nigdar ne spreverže; le čedalje bolj sveto se serca sklenejo, da postanejo lepa in živa podoba presrečnega prijateljstva mej prebivavci nebeškimi“.

Tako torej še enkrat rečem in terdim, da prva in najpotrebnija reč v vsaki pobožni družbi je iskrena mejsebojna sveta ljubezen, v kateri obstoji prav za prav moč družbe in od ketere je odvisen ves drugi napredek.

Valentin Zavodnik,
tretjerednik.

Nekaj čertic sè slovenskega misijona na Nemškem.

(Dalje).

P. S. Z.

Vernimo se nazaj h časopisom. Prej imenovani pastirski list piše: „Čas je pretekkel, ko so tudi duhovniki naročali liberaljne časopise“. Bil je torej neki čas, ko moči in vpliva časopisov tudi na Nemškem niso poznali, a kaker hitro se je začel kazati pogubonosni sad protiverskega časopisja, jim je bilo jasno, da je treba stopiti na bojno polje proti slabim časopisom z dobrimi. Zato pravi isti pastirski list: „Ob ugodni priliki naj duhovnik opominja proti njim na prižnici, v spovednici, v zasebnem občevanju“. Verh tega pa nalaga duhovnikom dolžnost dobre časopise podpirati. Podpirajo naj jih s tem, da jih sami naročajo, da druge k naročevanju spodbujajo, da povsod, v gostilni in na kolodvorih zahtevajo katoliške časopise. Le na ta način je mogoče slabim odtegniti pomoč, dobre pa okrepiti in razširiti. —

Vse to velja in se more obrniti tudi na nas. Na bolje gre pri Slovencih, posebno na Kranjskem, a ne pri vseh stanovih. Želeti bi bilo posebno bolj izobraženim stanovom in gostilničarjem več katoliške odločnosti tudi glede branja in naročevanja časopisov.

Kaker pa domačini na Vestfaljskem, tako tudi večina naših tamkajšnjih ljudi naroča in bere le katoliške časopise. Veliko jih bere «Domoljuba», mnogi «Naš Dom», druge imajo le neketeri posamezni tu in tam. Ker naši rojaki ne morejo vsi razumeti nemških pridig, vsaj celih ne, zato sem priporočal naše „Cvetje“, da bi jim to nekoliko nadomestilo božjo besedo. Nekaj se jih je naročilo in upam, da ne brez koristi. Prihodnjič se jih oglasi gotovo še več. *)

Posnemajmo glede razširjanja dobrih časopisov nasprotnike. Na Vestfaljskem srečaš skoro na vsakih sto korakov dečka ali deklico, ki raznaša časopise. Ne zmeni se dosti, ali hočeš njegovo blago ali ne, ponuja ti ga na ulici, prinese v hišo, bodi naročen ali ne. Če ga odverneš, se ne čuti razžaljenega, zasuče se in gre k sosedu. Navadno so to protestantski otroci, ki za njihove časopise mnogo store. — Če hočemo mi naše dobre liste dati ljudem v roke, se je tudi treba potruditi in ne čakati, da pridejo sami ponje. Skorej jih je treba vsiljevati. Tako je na svetu; v naših dneh je agitacija potrebna, brez nje se ničesar ne doseže.

Ravno to vsiljivo ravnanje je prineslo tudi v družine naših ljudi marisketeri nasproten časopis. Sami niso vedeli odkod je, kakšen je. Neketeri, ki so se že naučili dobro nemško brati, so jih prebirali, večina jih je pa porabila za zavitke. Nemci namreč zelo ljubijo kavo in surovo maslo. Kruha samega nigdar ne jedo; vedno mora biti namazan sè surovim maslom (putrom), pogosto priložijo, vsaj bolj premožni, še kaj mesenega (klobaso, slanino, salamo), v postu pa sir. Ker uživajo to najmanj dvakrat na dan, zjutraj in popoldne, večkrat tudi ob desetih, po obedu in po večerji, torej petkrat na dan, zato potrebujejo mnogo surovega masla in družih priklad in dosledno tudi mnogo papirja, da vse to lahko zavijajo in hranijo. Ta navada, jesti

*) Če kedo sedaj želi naročiti «Cvetje», lahko stori to po najkrajšem potu z denarno nakaznico. Pošlje naj 1.70 M na naslov: Uredništvo «Cvetja» v Gorici (Görz). Küstenland. Oesterreich. Na odrezek naj pa razločno napiše natančen naslov, da se ve kam poslati.

kruh sè surovim maslom in to zalivati sè slabotno nemško kavo, je našim ljudem tako všeč, da so se je popolnoma poprijeli. Potrebni papir jim dajejo obširni nemški časopisi. Keteri od teh obsega več papirja, tisti je boljši. Dolgo časa so naročali neki liberaljni časopis, ki je bil iz tega namena prav obširen. Katoličani so bili prisiljeni izdajati svojega ravno tako obsežnega, in sedaj je nasprotnik že večinoma izpodrinjen. Prav je tako. Naročajmo doma in v tujini vedno le katoliške časopise! Nobena hiša naj nima protiverskega lista, zakaj tudi o časopisih veljajo besede psaljmista: «Sè svetimi boš svet, s hudobnimi pa hudoben».

Mnogi ne pripisujejo časopisom tiste moči, kaker jo v resnici imajo. Že Napoleon I. je imenoval tisek šesto velevlast. Rudiger, pobožni in goreči škof v Lincu, je pa pisal l. 1868 na duhovnike svoje škofije, da moremo tisek (t. j. knjige in časopise) imenovati pravo velevlast. In prav je imel. Zakaj, dandanašnji odločujejo ravno knjige, posebno pa časopisi način javnega mišljenja in življenja. Ljudem se več ne ljubi misliti, kar reče njihov časopis, to velja in naj bo resnično ali izmišljeno, prav ali napačno. Noben govornik ni tako mogočen, ko časopisi. Pervi more imeti vspehe, a le za trenutek, oni jih imajo za trajno. Žalibog, da imamo take dežele v bližini, kjer napravljajo javno mnenje največ judovski in liberaljni časopisi, pravega katoliškega dnevnika nimajo niti enega. In kakšno je versko življenje? Zaspano in brez gorečnosti. K sv. maši hodijo ob nedeljah redno le tisti, ki časopisov ne poznajo, ali pa dobivajo katoliške iz sosednih krajev. O spovedi ni govora, še manj o kaki pobožni vaji ali bratovščini. Vero in duhovnike prezirajo stariši doma, otroci v šoli, drugi pa po gostilnah in plesih. Kedo je temu kriv? Poglavitni vzrok so slabi časopisi. Če ne bodo ti odstranjeni in z dobrimi nadomeščeni, je zastoj vse jadikovanje.

Nasprotniki sv. katoliške cerkve pridno delajo, neprenehoma se trudijo, mnogo darujejo samo da svoje časopise mej ljudi razširijo. Ako so dosegli ta namen, potem je lahko spodkopati zaupanje do cerkve in tergati vero iz serc kristijanov. Papeža slikajo vedno ko poglavarja gospodovanja željnih nevednežev, duhovnike in redovnike opisujejo ko hinavce in največe hudobneže v sveti obleki, pobožnost razglašajo za nespamet in pretiravanje, da ne

rečem kaj več. To se ponavlja dan na dan, zdaj se prime nekaj, drugič zopet malo; ljudje bero, sperva ne verjamejo, potem dvojijo, nazadnje sprejmo za resnico, postanejo nemarni v izpolnjevanju verskih dolžnosti, zanemarjajo molitev, opuščajo pridige, izostajajo od sv. zakramentov, milost božja se manjša, z grehom zgubi, strasti so vedno hujše, postanejo hudobni, terdovratni, neverni. Kedo je kriv? Slabi časopisi in nesramne knjige, ketere so prebirali.

Imenitni nemški deržavnik, odločni katoliški mož Windhorst je rekel na shodu v Friburgu l. 1888: «Koliko vpliva vsagdanje branje gotovega časopisa, tega si še misliti ne moremo. Duhovniki naj bodo še tako pridni, naj še tako lepo in dobro pridigajo vsaki dan izvzemši delavnike t. j. le v nedeljo — časopisi vrejevani v nekerščanskem duhu, pa to, kar duhovnik dobrega stori, jemlje vsaki dan t. j. vse delavnike izvzemši nedeljo in veliko časopisov izhaja tudi ob nedeljah in tekmujejo s prižnico». «Ne zanemarjajmo časopisov, neobhodno so nam potrebni».

Poglavitna vzroka nevere sta: nevednost in hude strasti. Oboje to pa ravno slabi časopisi in knjige najbolj pospešujejo. Nevednost s tem, da ljudi odvrtaajo od pridig, spovedi, od katoliške cerkve sploh, nasprotno jih pa z lažjo, obrekovanjem, in izmišljenimi stvarmi motijo, zakrivajo resnico, peljejo v zmoto, da se slednjič iz same nevednosti za razsvetljene in napredne imajo. Strasti in poželjivost pa zbudajo slabi časopisi s tem, da najnesramniše stvari ko lepe opisujejo in največe pregrehe opravičujejo. Po pravici je mogel škof Dechamps zapisati besede: «Zloraba časopisov je največa pregreha naših dni. Nad črto varajo razum, pod črto zapeljujejo».

Sklenimo to poglavje o časopisih z besedami linškega škofa Doppelbauerja: «V naših dneh ne zadostuje oznanjevati resnice, braniti pravico le s pridižnice, zakaj mnogi od onih, katerim je pridiga najbolj potrebna, se cerkve bojijo. Za veliko od teh moramo biti misinarji po časopisih. Če hočemo resnico vspešno oznanjevati, če hočemo sv. cerkvi zopet pribojevati priznanje, če hočemo vero Jezusa Kristusa do veljave pripeljati v družbi in javnem življenju, če hočemo slednjič prav izredno veliko delo za domovino storiti in nevarnosti, ki ji pretijo, zmanjšati, potem skerbimo, da bo rastlo in cvelo katoliško časopisje». (Dalje prihodnjič).

Obletnica smerti in prenesenje zemeljskih ostankov pokojnega kneza nadškofa kardinalja Jakoba Missia.

V torek 24. sušca 1903 je minilo leto dni, kar je vgrabila prezgodnja smert naši goriški nadškofiji nepozabljivega višjega pastirja **J a k o b a** kardinalja **M i s s i a**. Po njegovi poslednji volji so se prepeljali njegovi telesni ostanki v častitljivo Marijino svetišče na Sveto Goro ter tam začasno shranili v nekedanji frančiškanski grobnici pod tlakom v sredini cerkve. Proti koncu lanskega leta se je zgotovila zanj posebna grobnica v mali kapelici sv. Mihaela na evangelijski strani velikega oltarja. Po določbi sedanjega prevzvišenega kneza nadškofa so se imeli telesni ostanki kardinaljevi na obletnico njegove smerti prenesti v novo grobnico. H tej žalostni slovesnosti so se zbrali torej tisti dan na Sveti Gori prevzvišeni knez nadškof, milostivi stolni prošt Alojzij Faidutti, častita kanonika Wolf in Kodermac, častna kanonika Alpi in Trevizan, zastopniki očetov kapucinov in vsmiljenih bratov goriških ter več svetovnih duhovnikov iz okolice Svete Gore, eden celo z daljnega Vojskega na Kranjskem, tudi precej pobožnih vernih iz Gorice in bližnje okolice in lepo število mlajših redovnikov frančiškanskih s Kostanjevice, ki jim je bilo izročeno pri slovesnosti cerkveno petje. Ob 9. uri se je vzdignila kersta kardinaljeva iz stare grobnice ter postavila na pripravljene mertvaški oder. Ob desetih so darovali prevzvišeni knez nadškof slovesno sveto mašo zadušnico ter nato opravili druge navadne mertvaške molitve za svojega prednjika. Potem so zemeljske ostanke kardinaljeve v kratkem sprevodu prenesli v novo grobnico, katero so prevzvišeni knez nadškof blagoslovili. Ko je bila kersta vpostavljena, so grobnico zaperli s preprosto ploščo z ravno tako preprostim napisom: **JACOBUS CARDINALIS MISSIA.**

Tukaj torej bodo nadalje čakali vstajenja telesni ostanki blagega moža, keterega spomin ne bo zamerl v sereih hvaležnih katoliških Slovencev, dokler zadnji od njih zapusti to solzno dolino. (Po „Primorskem Listu“).

P. Hartmana oratorij „Sv. Frančišek“ v Ljubljani.

Gotovo je znano vsem našim čislanim bravcem, kaj se je veselega zveršilo v Ljubljani drugi teden po veliki noči, v sredo, četrtek in petek 22., 23. in 24. malega travna t. l. Vender si ne moremo kaj, da se ne bi vsaj z eno besedo tudi mi spomnili tako znamenitega dogodka. Pred nekaj časom smo že nekoliko povedali o patru Hartmanu in njegovem oratoriju „Sv. Frančišek“. Želeli smo tedaj, da bi se tudi pri nas mogel kedaj kje slišati. Vender smo komaj mogli upati, da bo za velikimi mesti Sankt-Peterburgom in Dunajem, kjer se je do tedaj bil izvel, tako hitro na versto prišla naša bela Ljubljana. Še menj smo si mogli misliti, da se bo pri nas kaj takega zveršilo v prvi cerkvi našega naroda, v ljubljanski stolnici, kaker se je to v resnici zgodilo prvi in drugi izmej navedenih treh dni. Da je bilo treba tudi še v tretje ponoviti izvajanje pri gospah uršulinkah in se je storilo to v natlačeni tamkajšni cerkvi z najpopolnšim vspehom, to je naposled preseglo menda tudi najpogumniše pričakovanje.

Otroci sv. očeta Frančiška, bodisi 1. ali 3. ali keterega si bodi reda, moramo torej pač v resnici hvaležni biti vsem, ki so se trudili, da se je na ta način nenavadna čast izkazala našemu sv. vstanovniku. Najhvaležniši pa moramo gotovo biti Bogu, ki je zbudil našemu redu vmetnika, zmožnega privabiti v cerkev ne le navadne pobožne obiskovavce, temuč tudi ljudi, ki so, ako se ne motimo, sicer že morda bili opustili vdeleževati se očitne božje službe, ali so se celo sovražno nasproti postavili tem, ki se je vdeležujejo.

Naj bi pač ne zavernili milosti, ki jim jo je Bog ponudil pri tej priliki! Naj bi se dali ogreti ljubezni, ki je takomogočno žarela v sercu blazega sv. očeta našega! Naj bi začeli po njegovem primeru v resnici ljubiti svoj narod, svojo cerkev, svojega Boga! Ako se to, če tudi le deloma, doseže, potem bodo tisti dnevi znameniti ne samo v letopisu naše redovne okrajine, posebno našega ljubljanskega samostana, ne samo v povestnici slovenske vmetalnosti, zlasti ljubljanske „Glasbene Matice“, znameniti in slavni bodo tudi v občni zgodovini celega našega slovenskega naroda, keterega mnogi in kajpada gotovo najodličniši možje od vseh krajev naše mile domovine so se vdeležili tiste dni lepe cerkvene in redovne muzične slovesnosti.

Najnovejše polajšave glede zadobivanja odpustkov.

18. julija 1902 so dovolili sveti oče Leon XIII., da morejo tretjeredniki, ki prebivajo v semeniščih, bolnišnicah, ječah in drugih podobnih hišah, zadobivati odpustke tretjega reda, ako obišejo domačo kapelo tiste hiše in tam molijo po njih namenu, seveda pa le, ako so, kaker si že bodi, zadržani, da ne morejo lahko obiskati kako frančiškansko, ali svojo farno cerkev, ali kapelo svoje tretjeredne skupščine. (Acta Ord. Fr. Min. Septembris 1902.)

Prav tisti dan so določili sveti oče, da za gluhoneme zadostuje, da molitve, potrebne v zadobljenje odpustkov, opravijo po svoje sè znamenji, ali le v duhu, beroč brez izgovarjanja besed.

11. februarija 1903 je dovolila sveta skupščina za odpustke po posebnem pooblaščenju, katero ima od svetega očeta, da duhovniki svetovnega tretjega reda, ako so zadržani po svoji službi, da na določene dni ne morejo iti v cerkev ali kapelo, kjer bi prejeli papežev blagoslov ali vesoljno odvezo s popolnim odpustom, kaker je podeljeno tretjemu redu, morejo vse to prejeti kateri koli dan mej osmino tistega praznika, za kateri je podeljeno. (Acta Ord. Fr. Min. Februarii 1903.)

Drobtinice.

„Bolje bi bilo dati denar vbogim“!

Ko se nabija denar za zidati ali lepšati cerkev, slišijo se kakšenkrat gori navedene besede. No, to je stara reč, saj ni nič novega pod soncem! Tako je govoril tudi Judež Iškarjot (Jan. 12. 5), ali sv. evangelij dostavlja, da ni tako govoril, ker mu je bilo mar za vboge, temuč le zato, ker je bil lakomen. Tudi dandanašnji tisti, ki tako govorijo niso najboljši dobrotniki vbožcev, temuč oni hočejo tako skrivati svojo lakomnost in vohernost, ker ne dajo nič ali prav malo za cerkve.

Kaj ni že zavoljo tega izversten način miloščine, ako se z obilnimi zneski za popravljanje cerkva ali njih olepšavo da zaslužiti večkrat prav potrebnim rokodelcem?

Ne sodi krivo!

V življenju bl. Janeza Lobedava, frančiškana pruskega, kateri je v veliki svetosti živel in vmerl v 13. stoletju, se bere ta podučljiva dogodba.

Neki dan, ko je bl. Janez bival v samostanu v Kulmzé, so njegovi sobratje slišali v njegovi celici govoriti. In kako so se zavzeli, ko so opazili ženski glas! Vže so začeli jako dvojiti nad sobratovo svetostjo; njih dvojba je pa dospela do verhunca, ko so zaslišali že celo otročji jok. Tedaj so pač kar poterkali na vrata, ali bl. Janez ne da od sebe glasu. P. gvardijan nato naravnost odpre, ali pobožnega redovnika najde samega v molitvi zamaknjeneega, pa tudi vsega objokanega. Predstojnik mu vkaže pod sveto pokorščino, da mu pove, kaj se tukaj godilo. Sveti redovnik mu natanko, ali žalostno naznani, da se mu je prikazala Mati božja z božjim Detetom, katero se je jokalo, ker da bo, komaj pred malo časom v onih krajih vstanovljena, katoliška vera pokončana in sveti kraji porušeni, — kar se je tudi za Martina Lutra zgodilo.

Vsi osramoteni so sobratje šli iz celice svetega sobrata, ter si dobro zapomnili, kako se človek goljufa, keder se v sodbi prenagli.

Nosi svoj križ!

Kristus vabi vsacega, da naj nosi svoj križ, rekoč: „Ako hoče kedo za mano iti, naj samega sebe zataji, naj vzame svoj križ in mi sledi“. Mat. 16, 24.

Križ, keterega ti je Bog naložil, je znamenje tvojega izvoljenja k zveličanju. „Ker tiste, ketere je prevedel, tiste je tudi pred odločil, da bodo podobinjegovega sinu enaki“. Rom. 8, 29.

Kristus nam je po križu vnovič odperl nebeška vrata; samo po poti križa moremo noter priti.

„Zakaj se toliko bojiš nositi svoj križ,“ praša Tomaž Kempčan, „ker vender križ ko gladka pot pelje v kraljestvo nebeško“? (II. 12).

Molitev za sovražnike.

Molitev za sovražnike ima večkrat čudežen vseh. Kristus zaveržen od svojega naroda, pribit na križu, moli za svoje sovražnike in glej — svet se spreoberne k veri kerščanski. Sv. Štefan moli za jude, kateri so ga kamenjali in iz Savla, kateri

se je veselil nad njegovo smertjo, postane goreči apostelj narodov — Pavel; i. t. d.

Molitev za sovražnike je Bogu tako dopadljiva, da dela take čudeže. Naj nas ta resnica spodbuja!

P. H. R.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo čast. p. Ludovik Wellenthal, mašnik 1. reda sv. Frančiška, † v Mariboru 7. maja t. l. v 72. letu svoje dobe; rajni udje III. reda skupščine goriške: Terezija (Elizabeta) Sirk iz Gradnega, Antonija (Angela) Mladovan iz Kromberga (zgodna tretjerednica), Jakob (Anton) Šusmelj iz Ravnice, Neža (Angela) Kokošar iz Sv. Lucije, Katarina (Elizabeta) Pahor iz Vojsčice, Lucija (Klara) Berlot iz Morskega, Marija (Elizabeta) Arcon iz Vertojbe; kobilje-glavske: Antonija (Tekla) Žerjal iz Pliskovice; gorjanske: Marija (Elizabeta) Srna; cerkniške: Janez (Jožef) Stražišer; mariborske: Apolonija Gaukler iz Slov. Bistrice, Elizabeta Pernat iz Cerkovic, Katarina Poharc, Terezija Horvat, Jera Rudolf, Elizabeta Kopše, vse štiri iz Slivnice, Apolonija Kotnik, Roza Bohak, Marija Simonič, vse tri iz Maribora, Uršula Hladej od Sv. Lovrenca v Puščavi, Jozefa Farkazin iz Hoč, Marija Punglerli iz Selnice, Anton Jodl iz Ruš, Ana Dobič iz Hajdina, Elizabeta Rojko od Sv. Martina pri Vurbergu, Terezija Jüg od Sv. Helene na Ogerskem, Ana Lončarič od Sv. Janža na Dravskem polju, Johana Romšak iz Selnice; brežiške: Uršula Golič iz Gornjega Obreža, Marija Mirt in Polona (Marija) Pečnik; gorjanske: Marija (Elizabeta) Srna, Lucija (Marija) Zupan, Jera (Elizabeta) Polda. (O poslednjih treh nam pišejo iz Gorji: „Vse tri so bile prav dobre tretjerednice in so vredne, da se jih v marisketerem oziru drugim postavi v zgled. Perva je bila komaj dve leti v redu, pa zelo goreča in natančna. Dasiravno še le 46 let stara je prejemši sv. zakramente vesela pričakovala smerti, rekoč, da je zdaj najbolje pripravljena. Druga je bila stara že 75 let, pa je glede gorečnosti v službi božji tudi nobena mlajša ni prekosila. Tudi tretja je bila zgled prave tretjerednice. Blizu 30 let je na koru pela poveličevaje službo božjo se svojim prijetnim glasom. Naj v miru počivajo!)

Dalje se priporočajo v pobožno molitev: neka tretjerednica za zdravje in da bi mogla dobiti pošteno, dobro službo, priporoča tudi svojega očeta, brata in spovednika; neka oseba, da bi mogla skušnjave premagovati, sv. obhajilo po vrednem prejemanju, svoje dolžnosti izpolnjevati in za srečno zadnjo uro; nekedo v neki dober namen; neka tretjerednica za svoje spreobrnjenje, da ne bi nigdar več žalila božjega serca; J. Z. v D. svojega brata in več duhovnikov; več zapeljanih, slepih na duši, da bi se jih Bog

vsmilil; V. Ž. pri V. nekega dušnega pastirja in celo faro, da bi se po nji gorečnost bolj razširila; neka oseba za dušni mir; M. K. M. s K. domačega gospoda župnika za ozdravljenje neke hude boleznì in sebe v neki dušni potrebi; A. E. H. v R. svojo hčerko, ki ima v želodcu nevarno bolezen, da bi se je ljubi Jezus vsmilil, da bi ji dal ljubo zdravje; neka tretjerednica za mir, gorečnost in napredek v dobrem; dva mladeniča, da bi se resnično spreobrnila in bi jih Marija sprejela v svoje varstvo; neka deklica, da bi bila prava redovnica in dobra hči Marijina; da bi se tam kaker hitro mogoče ustanovila Marijina družba; vse tretjerednice tiste župnije; M. B. za vse potrebne milosti; J. Z. za srečno zadnjo uro in da bi mogla več tovarišic pridobiti za tretji red, za stanovitnost v dobrem; neka družina, da bi mogla lepo Bogu služiti; bolehnà Marija Pirnat za zdravje; R. H. v M. za pomoč božjo, da bi se neka reč srečno izišla (za dar Bog plačaj, obrnil se bo po namenu); neki mladenič iz C., da bi se poboljšal.

Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: nekedo iz V., da je bil po Marijini priprošnji dvakrat v svoji mladosti rešen hude in nevarne boleznì, ki je bila drugič sklenjena tudi z veliko dušno suhoto in obupnostjo, in da je bil po priprošnji sv. Jožefa obvarovan zgube dobrega imena; P. J. da mu je po sv. Antonu Padovanskem ozdravela ranjena roka in je zadobil pomoč tudi v mnogih drugih potrebah; J. B. v M. za hitro pomoč v dušni in telesni potrebi, zadobljeno po sv. Jožefu; J. G. v Lj. v čast M. B. in sv. Antonu Padovanskemu; Fr. D. iz O. na B. za ozdravljenje dolgotrajne hude boleznì; ravno tako A. Vl.; M. Š., da je ozdravela po dolgotrajni hudi boleznì; V. K. iz A. pri Br. za dvakratno milost in pomoč; M. N. za hitro ozdravljenje na očesu; J. Z., da je imel sv. Jožef na svoj praznik v neki svoji cerkvi mnogo častivcev; U. St. v M. za spreobrnjenje svoje hčere vsled neke pridige v frančiškanski cerkvi; A. T. za odvernjenje boleznì pri domačih živalih; M. T. H., da je bila sprejeta v samostan; neka tretjerednica za pomoč v raznih boleznih zadobljeno po lurški Materi Božji; R. H. iz Ljutomerskega okraja za ozdravljenje hude boleznì po Materi Milosti; A. M. tr. iz B. pri K. za ozdravljenje od hude boleznì, pri kateri je bila brez uspeha vsaka človeška pomoč; M. A. iz K. za pomoč v več posebnih velikih potrebah; H. Č. pri Sv. J. za zadobljeno zdravje po hudih bolečinah; za sveti misijon (s prošnjo za obilen sad).

Spominsko ploščo

rajnima patróna La d i s l a v u in F l o r e n t i n u, zaslužnima pisateljema in sotrudnikoma našima hoče oskerbeti poseben odbor, ki prošì v ta namen blagovoljnih doneskov. Pošiljajo naj se pod naslovom: «Gospodična Pavlina Rusova, učiteljica v Zg. Tuhinju, pošta Laze pri Kamniku». — Priporočamo našim premožnejšim b r a v c e m in prijateljem.

in zavodov, potem pa tudi posameznim ljubiteljem ruskega jezika in slovstva, kaker jih je dandanašnji mnogo po naši slovenski domovini. Res je za posameznika cena visoka, ali saj je ni treba plačevati vse naenkrat; v kakih štirih letih jo pa že zmore tudi menj premožen človek, ki je v primernih okoliščinah.

Poleg važnosti ruskega jezika in slovstva za napredek naše knjižne slovenščine in naše narodne prosvete sploh nas k naročbi tega slovarja po pravici sme spodbosti tudi nekaka hyaležnost do vrejejavca sedanjega izdanja, vseučiliškega profesorja sankt-peterburškega dr. Baudouin-a de Courtenay, dobro znanega prijatelja Slovencev, ki je sè svojimi jezikoslovnimi spisi mnogo pripomogel, da nas učeni svet na Ruskem in tudi drugod pozna in pravično ceni. Njegovo sloveče ime nam je tudi porok, da bo izdanje, koliker le mogoče, na verhuncu znanstvene dovršenosti, mej tem ko nam že poveršen pregled 1. izpustka zadostuje k prepričanju, da se je vrejevavec obilo trudil, da povzdigne tudi praktično rabljivost dela, v 1. in 2. izdanju v tem oziru občutljivo nedoveršenega. Mnogo besed je namreč v knjigi bilo, ki jih je bilo skoraj nemogoče najti, ker niso stale na svojem abecednem mestu. To bo v novem izdanju popravljeno; mariskaj, česar ni bilo v prejšnjih izdanjih, bo v tem tudi dostavljeno; sploh bo ta slovar gotovo primeroma jako polnega obsega.

V nekem oziru mu moramo priznati prednost celo pred akademjskim, namreč v razlaganju (zato: „tolkóvyj“) raznih reči, ki se tičejo ljudskega življenja ruskega, in v mnogih zbranih pregovorih in govornih obratih ruskega preprostega naroda. Take ima n. pr. akademjski slovar o besedi „благовѣщеніе“ malo čez štiri verstice, Dalje v jih ima pa čez 37. Tu izvemo n. pr., da je po ruskem „poverju“ praznik oznanjenja Marije Device (25. marcija) največi praznik v nebesih in na zemlji, grešnikov v peklju ne mučijo (kaker tudi na veliko noč ne), ptica ne spleta gnjezda, kukovica je zato brez gnjezda, ker ga je delala na oznanjenje. Ta dan je spomlad zimo premagala. Kaker preživiš oznanjenje, tako tudi vse leto. Zato se tatje vadijo krasti ta dan, zavoljo sreče itd. itd. — O priliki morebiti še kaj o tem znamenitem delu.

H koncu pa bodi omenjen tretji velik slovar, ki izhaja na Ruskem od 10 let sem. Naslov mu je: „Materialy dlja Slovarja drevne-russkago jazyka po pisjmen-nym pamjatnikam. Trud I. I. Sreznevskago. Izdanije Otdelenija russkago jazyka i slovesnosti Imperatorskoj Akademii Nauk.“ Do zdaj sta zveršena prva dva toma v veliki četverki; prvi obsega (brez „ukazatelja sokraščeni-j“) 1420, drugi (brez „dopolnenij k ukazatelju“) nad 1800 stolbcev (kolon). Ta slovar ima sicer le za jezikoslovca, ali zanj veliko vrednost. Gre do besede „пяти“; iziti ima torej še tretji tom. —

Odgovori na ugovore proti sv. veri. Francosko spisal Abbé de Ségur, prevel za Slovence A. M. — Samozaložba. Ponatisk iz „Zgodnje Danice“ 1902. — Dobiva se v prodajalnici Kat. Tiskov. Društva (Ničman) v Ljubljani. — Cena meh. vez. 60, terdo vez. 80 h., po pošti 10 h. več. —

Ta knjižica pobožnega francoskega duhovnika je razširjena po Francoskem že v več ko 220 izdajah. Tudi v mnogo drugih

jezikov je prestavljena, in neketere teh prestav so tudi že večkrat natisnjene. To pač zadosti očitno kaže, kako prav je storil gospod A. M., da jo je prevel tudi v našo slovenščino. Naj bi se kujžica le hitro razširila in kmalu omogočila nova izdaja, ki bi se vtegnila semtertja še kaj spopolniti. Tako n. pr. XXVIII. ugovor ni čisto neopravičen; Segürjev odgovor bo težko koga preveril in prelagatelj ga sam podira sè svojo opazko pod čerto:

„Sicer pa katoliška cerkev dovoljuje vstop tudi drugim jezikom v liturgijo, tako n. pr. smo uprav mi Slovani s tem počaščeni, da se tuintam v staroslovenskem jeziku peva ali bere sv. maša. — Samoumevno se je moglo dovoliti to le mrtvemu jeziku, kar je n. pr. staroslovenski — saj pa nihče več ne govori.“

Bravec si bo mislil na to: „Zakaj le mi, zakaj le tu in tam, zakaj ne povsod?“ Razumniši bodo tudi berž sprevideli neresničnost poslednjih besed, da „se je moglo dovoliti to le mrtvemu jeziku, kar je staroslovenski“; saj jim ni nezuano, da se je dovolilo to ob času sv. Cirila in Metoda, ko le bila tista slovenščina, ne stara in mrtva, temuč mlada in jako živa. Pozneje se ni dajalo novo dovoljenje, temuč le prvotno se je vzdržavalo in priznavalo, kjer je bilo ohranjeno. V tem imamo tudi odgovor na vprašanje, zakaj le „tu in tam“. Seveda po lastni nemarnosti! Ke bi se bili svoje pravice povsod in skozi vsa stoletja terdno držali, kedo bi jo nam mogel jemati dandanašnji? In ke bi bili ohranili to pravico živemu jeziku, sproti nadomeščajoč odmirajoče besede in oblike sè živimi, mladimi, kedo bi nam bil to kedaj hotel braniti? Ker se pa to ni zgodilo, zdaj seveda ne moremo za našo sedanjo slovenščino zahtevati, kar se ob enem ne da tudi drugim živim jezikom in ravno tako po pravici Rim zdaj stare slovenščine ne dovoli, kjer je ljudstvo ni že od nekedaj vajeno. Saj naše ljudstvo, razun neketerih vbogih zapeljanih Ricmanjcev, tudi nima nikakega hrepenenja po „stari slovenščini,“ ki je dandanašnji celo nerabljiva. Ohranjena je namreč le v starih rokopisih, ki jih komaj učeni slavisti znajo brati s približno pravimi glasovi, ne pa ruski ali hervatski duhovniki, ki slovenski mašujejo. Jezik ruske, tako pravoslavne kaker unijatske, cerkve je zmes, kakeršne sv. brata Ciril in Metod nista govorila in jo Rusi dandanašnji le umejo, ker se je uče v šoli vse od prvega šolskega leta na dalje. Tudi jezik rimskega glagóliškega misalja je staroslovenski le po besedah in oblikah, ne pa po glasovih, ki so večinoma hervaški in morejo vgajati Hervatom, našemu slovenskemu ljudstvu pa bi bili bolj v spotiko, ko v spodbujo. —

Zato Rim prav ravna, da dovoljuje staro slovenščino le, kjer je je ljudstvo od nekedaj vajeno. Na novo vpeljavati mertev jezik namestu drugega mertvega jezika bi bilo, če ne v škodo, vsaj brez koristi. Ljubi Ricmanjci pa naj bi resno premislili, ali jih bo Kristus vprašal, ko pridejo pred njegov sodni stol, v kakem jeziku se je pri njih maševalo, in ne, s kako pobožnostjo so bili pri maši in kako so bili pokorni svoji cerkvi, o kateri pravi, kedor je ne poslušá, naj ti bo kaker nevernik in očiten grešnik?